

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی مامایی و بهداشت باروری

شناسنامه درس *Course Syllabus*

شماره درس: 518334

عنوان درس: پرستاری بهداشت مادران و نوزادان 1 گروه 1

نوع و تعداد واحد: 2.5 نظری

دروس پیش نیاز: دارو شناسی، فرآیند آموزش به بیمار

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): کارشناسی پرستاری - ترم 3

نیمسال تحصیلی: اول 1401-1402

مکان کلاس:

زمان کلاس: دوشنبه و چهارشنبه 14-16

زمان حضور در دفتر کار: روزهای هفته

مسئول درس: معصومه پیرهادی

شماره تماس: 09137968409

Email pirhadi@nm.mui.ac.ir

اساتید درس: خانم پیرهادی - دکتر حیدری - دکتر سهرابی

شرح درس: آشنایی با محیطه های مختلف پرستاری و بهداشت مادر و نوزاد یکی از ضروریات حرفه پرستاری است. فراگیران در این درس با کاربرد یافته های علمی در مورد پرستاری و بهداشت مادر و نوزاد و مسایل پیرامون آن آشنا می شوند.

اهداف کلی:

- آشنایی با مفاهیم بهداشت مادران و نوزادان و خدمات بهداشتی
- آشنایی با مفهوم خانواده، سلامت، مفهوم پدری و مادری
- آشنایی با بلوغ، قاعدگی، لقاح و بارداری
- آشنایی با تغییرات دوران بارداری و بعد از زایمان و مراقبت های آن
- آشنایی با تشخیص سلامت جنین
- آشنایی با مکانیسم و مراحل زایمان طبیعی و مراقبت های مربوطه
- آشنایی با عوامل درد زایمان و کاهش آن
- آشنایی با بیماریهای ژنتیکی
- آشنایی با فیزیولوژی نوزاد طبیعی و مراقبتهای نوزاد، تغذیه با شیر مادر

اهداف رفتاری:

اهداف رفتاری:

در پایان این درس انتظار می‌رود فراگیران قادر باشند:

- 1- تعریف، اهداف، قلمرو گسترش فعالیت پرستاری بهداشت مادران و نوزادان را ذکر نمایند.
- 2- نظام ارائه خدمات بهداشت مادران و نوزادان و عوامل موثر بر آن، شاخص های مهم حیاتی در بهداشت مادران و نوزادان (میزان های تولد، مرگ و میر مادران و نوزاد) را شرح دهند.
- 3- استانداردهای مراقبت در بهداشت مادران و نوزادان (مسائل قانونی و اخلاقی)، فرآیند پرستاری در بهداشت مادران نوزادان، فرهنگ و تاثیر آن بر بهداشت مادران و نوزادان را ذکر نمایند.
- 4- تعریف، انواع و ساختار خانواده را توضیح دهند.
- 5- تعریف سلامت، سلامت زن، نظر اسلام نسبت به سلامت زن و نقش زن در جامعه را بیان کنند.
- 6- آناتومی دستگاه تناسلی و مشخصات سیکل قاعدگی و تخمدانی را توضیح دهند.
- 7- خصوصیات دوران بلوغ، اولین قاعدگی، عوامل موثر بر شروع اولین قاعدگی، سندرم پیش از قاعدگی و اختلالات قاعدگی را شرح دهند.
- 8- سندرم پیش از یائسگی و عوامل موثر بر آن و عوارض یائسگی را توضیح دهند.
- 9- تدابیر پرستاری در دوران بلوغ، باروری و یائسگی را لیست نمایند.
- 10- پدیده لقاح، بارداری و تشکیل جفت و رشد و تکامل جنین را شرح دهند.
- 11- علائم و نشانه های دوران حاملگی را ذکر نمایند.
- 12- تغییرات جسمی دوران بارداری (دستگاه تناسلی، پستان ها، گردش خون، قلب، تنفس، گوارش، ادراری، وزن، پوست و جدار شکم، غدد مترشحه داخلی، اسکلتی، عضلانی و عصبی) را فهرست نمایند.
- 13- تغییرات روانی دوران بارداری (واکنش های روانی مادر و خانواده در انتظار فرزند، تصویر ذهنی زن در بارداری روان زیست شناسی مادری، نقش هورمون ها و عوامل موثر در نقش مادری یک زن، تکامل وظایف مادری در سه ماهه اول و دوم و سوم، واکنش های روانی پدر نسبت به حاملگی، روان زیست شناسی پدری، پدر شدن و مراحل آن) و نقش پرستار در مراحل پدر شدن و مادر شدن را توضیح دهند.
- 14- اهمیت مراقبت های دوران بارداری (معاینات اولیه، معاینات عمومی، گرفتن شرح حال، معاینات مامایی و تست های آزمایشگاهی، ملاقات روتین) را شرح دهند.
- 15- آموزش به مادر باردار در رابطه با مراقبت از خود یا بهداشت فردی را ذکر نمایند.
- 16- تغذیه و نیازهای غذایی، عوامل خطر تغذیه ای و آموزش جهت تهیه مواد غذایی دوران بارداری را شرح دهند.
- 17- آموزش لازم در مورد علائم خطر و هشداردهنده در بارداری و واکسیناسیون، تمرینات تنفسی در بارداری را به مادران توضیح دهند.
- 18- ناراحتی های جزئی دوران بارداری را تعریف کنند.
- 19- اهمیت، دلایل و انواع روشهای تهاجمی و غیرتهاجمی تشخیص سلامت جنین را شرح دهند.

- 20- چگونگی انتقال بیماریهای ژنتیکی را بیان کنند و نقش پرستار در پیشگیری از تولد نوزاد با اختلالات ژنتیکی را توصیف نمایند.
- 21- عوامل موثر بر زایمان طبیعی، مکانیسم انجام زایمان و مراحل مختلف زایمان و مراقبت های مربوطه را توضیح دهند.
- 22- عوامل درد زایمان و روش های کاهش درد غیر دارویی و دارویی را شرح دهند.
- 23- تغییرات فیزیولوژیک بعد از زایمان را لیست کرده و مراقبت 6 هفته بعد از زایمان (با در نظر گرفتن نظر اسلام به این دوره و احکام آن) را توضیح دهند.
- 24- فیزیولوژی مشخصات فیزیکی و مراقبت های پرستاری از نوزاد بلافاصله پس از تولد در اتاق زایمان را شرح دهند.
- 25- مراقبت های لازم در اتاق نوزادان از نظر وضعیت جسمی (علائم حیاتی، وزن، قد و ...) و مراقبت های معمول پرستاری را لیست نمایند.
- 26- آموزش های لازم جهت ارتقاء ارتباط عاطفی مادر و نوزاد و مراقبت در منزل را به مادر و خانواده توضیح دهند.
- 27- فیزیولوژی پستان، ترشح شیرمادر، مشخصات شیر مادر و توجهات پرستاری و آموزش های لازم برای تغذیه نوزاد توصیف نمایند.
- 28- تعریف، اهداف، استراتژی، تاریخچه، برنامه ریزی و ارزشیابی تنظیم خانواده و نظر اسلام راجع به تولید مثل و روشهای پیشگیری از بارداری را شرح دهند.
- 29- مکانیسم اثر، مزایا، معایب، عوارض و نقش پرستار در مشاوره و آموزش به مددجو در رابطه با روشهای پیشگیری از بارداری (روشهای هورمونی، داخل رحمی، سد کننده، جراحی و طبیعی) را توضیح دهند.
- 30- فراگیران به مراقبت های پرستاری مادر و نوزاد او اهمیت بدهند.

روش تدریس (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین به تفکیک):
جلسات آنلاین:

- 1- ارائه محتوای درسی با روش سخنرانی و فیلم و عکس
- 2- استفاده از روش پرسش و پاسخ
- 3- بحث در گروه های کوچک

جلسات آفلاین:

- 1- ارائه محتوای درسب با روش سخنرانی
- 2- استفاده از فیلم و عکس
- 3- طرح سوال از محتوای ارائه شده در قالب تکلیف

ابزار مورد نیاز تدریس:

وظایف فراگیران (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین به تفکیک):

- 1- حضور به موقع در فضای کلاس حضوری یا (آنلاین)
- 2- رعایت قوانین کلاس های آنلاین و عدم ترک کلاس زودتر از موعد (آنلاین)
- 3- شرکت فعال در گفتگوی کلاس (آنلاین)
- 4- انجام به موقع تکالیف (آفلاین)
- 5- مطالعه محتوای درسی در زمان ارائه دروس و ثبت تیک انجام مطالعه (آفلاین)
- 6- شرکت در آزمون های درسی در سامانه نوید در زمان مقرر (آنلاین و آفلاین)

قوانین و مقررات کلاس (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین به تفکیک):
آنلاین:

- 1- ورود به موقع در فضای کلاس و عدم خروج بدون اجازه استاد
- 2- حضور در کلاس آنلاین و شرکت فعالانه
- 3- بازخورد مناسب به مطالب ارائه شده

جلسات آفلاین:

- 1- مطالعه محتوای درسی بارگزاری شده در زمان مقرر
- 2- انجام تکالیف در زمان تعیین شده
- 3- شرکت فعالانه در گفتگوی مجازی
- 4- ارائه بازخورد به مطالب تدریس شده

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

ردیف	فعالیت	نمره از 20
1	انجام تکالیف در سامانه نوید در زمان مقرر	1
2	حضور در کلاس های مجازی آنلاین یا حضوری	1
3	امتحان میان ترم	6
4	امتحان پایان ترم	12

منابع اصلی و محتوای ضروری یادگیری:

- 1- کانینگهام و همکاران . بارداری زایمان ویلیامز: ترجمه بهرام قاضی جهانی، انتشارات گلبان، جلد اول.. آخرین چاپ
- 2- حاتمی، حسین و دیگران، کتاب جامع بهداشت عمومی، جلد اول، انتشارات ارجمند.. آخرین چاپ
- 3- پرستاری بهداشت مادر و نوزادان لیفر، ترجمه مهناز شوقی، مهناز سنجرى. نشر سالمی، آخرین چاپ

جدول زمان بندی کلاس

عنوان درس: بهداشت مادر و نوزاد شماره درس: 518334 نیمسال تمصیلی و سال: اول 1402-01

رشته تمصیلی: پرستاری فراگیران: ترم 3 زمان: دوشنبه- چهارشنبه 14-16

اساتید درس: خانم پیرهادی- دکتر حیدری- دکتر سهرابی

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس					
ردیف	تاریخ / ساعت	عنوان جلسه	نوع جلسه	فعالیت یادگیری	مدرس
1	1401/6/21	کلیات پرستاری بهداشت مادر و نوزاد؛ استانداردهای مراقبت و سلامت زن	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		خانم پیرهادی
2	1401/6/28	بلوغ، دوره باروری و یائسگی	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		خانم پیرهادی
3	1401/7/6	لقاح و باروری، تشکیل جفت	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		خانم پیرهادی
4	1401/7/11	رشد و تکامل جنین	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		خانم پیرهادی
5	1401/7/18	بارداری (تعریف واژه ها، علائم، نشانه ها و روش محاسبه تاریخ احتمالی زایمانی)	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		دکتر سهرابی
6	1401/7/20	تغییرات جسمی و روانی دوران بارداری	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		دکتر سهرابی
7	1401/7/25	مراقبت های دوران بارداری (اهمیت، آموزش مددجو،)	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		دکتر سهرابی
8	1401/7/27	مراقبت های دوران بارداری (واکسیناسیون، تمرینات تنفسی و.....)	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		دکتر سهرابی
9	1401/8/2	علل درد زایمان و روشهای مختلف دارویی و غیر دارویی کاهش درد زایمان	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		دکتر سهرابی
10	1401/8/4	زایمان طبیعی (عوامل موثر، تئوری های مربوط به شروع زایمان، مراحل زایمانی و)	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		دکتر سهرابی
11	1401/8/9	ارزیابی سلامت جنین	حضوری ☒ آنلاین ☐		خانم پیرهادی

		☐ آفلاین ☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین			
خانم پیرهادی		☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	ارزیابی سلامت جنین: NST	1401/8/11	12
دکتر سهرابی		☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	دوره پس از زایمان (تغییرات جسمی و روانی، سازگاری خانواده و ...)	1401/8/16	13
دکتر سهرابی		☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	نوزاد طبیعی (فیزیولوژی نوزاد، مشخصات فیزیکی نوزاد)	1401/8/18	14
دکتر سهرابی		☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	نوزاد طبیعی (مراقبت‌های لازم در اتاق نوزاد و منزل)	1401/8/23	15
دکتر سهرابی		☐ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	تغذیه نوزاد (تشریح و فیزیولوژی پستان، مشخصات شیرمادر، آموزش‌های لازم و ...)	1401/8/30	16
دکتر حیدری		☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	آنانومی و فیزیولوژی دستگاه تناسلی زن، سیکل جنسی (تغییرات هیپوتالاموس، هیپوفیز، تخمدان و رحم)، تعریف، اهداف، تاریخچه و استراتژی تنظیم خانواده و اثرات مثبت تنظیم خانواده بر سلامت مادر و کودک	1401/9/7	17
دکتر حیدری		☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	قرص‌های هورمونی پیشگیری از بارداری - روش‌های جراحی پیشگیری از بارداری (واژکتومی و توبکتومی)	1401/9/14	18
دکتر حیدری		☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	روش‌های سد کننده، روش‌های طبیعی، روش‌های اورژانسی - آی یو دی	1401/9/21	19
دکتر حیدری		☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	امپول‌های تزریقی و نورپلنت - قرص شیردهی	1401/9/28	20

تاریخ امتحان پایان ترم: بر اساس تقویم آموزش